

Snelle groei na trage start

Op veel Nederlandse akkers zijn de gevolgen van het droge voorjaar goed zichtbaar. Vooral bij de vroege teelten, zoals plantuien, blijft de kwaliteit van de producten achter. Bij de late gewassen - zaaiuien, suikerbieten en vlas bijvoorbeeld - is het zaad op twee verschillende tijdstippen gekiemd. Ook is groeiachterstand opgelopen. Een groeizame zomer kan nog veel goedmaken. In mei zijn veel gewassen snel gegroeid, maar een topopbrengst zit er hier en daar al niet meer in. Alleen het onkruid lijkt zich nergens iets van aan te trekken. Als al bodemherbiciden zijn gebruikt, dan hebben ze door de droogte hun werk niet kunnen doen.

Door: Harma Drenth

Fotografie: Anton Dingemanse, Dick Breddels, Koos van der Spek

GERT JAN MINDERHOUD, AKKERBOUWER IN OUDELANDE

‘Zaai cichorei uitgesteld’

Aan het eind van de eerste week in mei werd bij Gert Jan Minderhoud in Oudelande de cichorei gezaaid. Dat is laat. „Normaal zaaien we begin april, maar dat had nu geen zin. De grond was toen veel te droog.” Minderhoud vreesde dat het zaad door de droogte niet zou kiemen. Hij was er ook bang voor dat zich veel onkruid zou ontwikkelen in die droge periode. „In uien en suikerbieten hebben we voldoende scherpe middelen om achteraf nog veel te corrigeren. Die mogelijkheid hebben we in cichorei niet. Het gewas is erg gevoelig en er is niet veel keuze in de middelen. We hebben daarom gewacht op de regen.”

Nu staat er volgens de Zeeuw een voldoende aantal planten boven. „Volgens mijn schatting staan er 100.000 planten per hectare op dit perceel. Dat vind ik een aardige opkomst. De adviezen lopen wat uiteen van 80.000 tot 120.000, daar zitten we dan mooi tussenin.”

Maar de plantjes staan wel vier weken later boven dan in andere jaren. „Of we die achterstand weer gaan inhalen, is de vraag. Normaal ontwikkelt het gewas zich heel traag en komt er pas in juni echt bladmassa op. Daarom heb ik nu ook aangedurfd om zo laat te zaaien. Ik hoor geluiden van mensen die wel op het normale tijdstip hebben gezaaid nu een groter gewas dan andere jaren hebben. We moeten maar zien. Het was een experiment. Ik hoop dat we nu hogere temperaturen houden, zodat de cichorei goed doorgroeit.”

Copyright foto

ADRI BOONMAN, AKKERBOUWER IN MIDWOLDA

‘Potentie voor topoogst’

De tarwepercelen van Adri Boonman in Midwolda zijn vroeg. „Mijn vader zei altijd dat het gewas vroeg is als je in mei de aren van de wintertarwe ziet. Dit jaar waren de eerste aren halverwege mei zichtbaar. Dat is dus heel vroeg. Dat zal puur door de warmte komen, denk ik.” Boonman teelt met zijn broer Jan 200 hectare wintertarwe in het Groningse Oldambt, waar de zwaarte van de grond varieert van 20 tot meer dan 60 procent afslibbaar. De wintertarwe is over het algemeen goed uitgestoeld. Hoewel Boonman de aren per vierkante meter niet heeft geteld, staan er volgens hem voldoende. De aren op de zware gronden hebben 22 pakjes, weet hij wel. „Dat duidt dan op 11 ton opbrengst, volgens specialisten. De potentie voor een topoogst is dus aanwezig. Maar ja, we hebben het nog niet binnen liggen.”

De teler maakt zich wel zorgen over de ziektedruk. „We hebben door het warme voorjaar bruine roest. Normaal komt dat in deze regio niet voor. En de week voor Pinksteren was het erg gunstig weer voor septoria: regelmatig viel er een buitje regen en 's ochtends bleef het gewas lang vochtig. Toen kwam de tarwe juist in het meest gevoelige stadium voor de schimmel. Mijn broer was dan ook volop aan het spuiten tegen afrijpingsziekten.”

Ook de koolzaad was dit jaar vroeg in ontwikkeling. „Het gewas staat er goed op. Het groeit dit jaar op grond van rond de 40 procent afslibbaar, voor ons niet de zwaarste gronden. Het valt me mee hoe het koolzaad is uitgestoeld. Het heeft een enorm vroege, maar ook hele mooie bloeiperiode gehad. Dat belooft wat. Maar over de opbrengst durf ik nog niets te zeggen.”

Copyright foto

ARJAN VERBRUGGEN, AKKERBOUWER IN MIDDENMEER

‘Kluiten redelijk verweerd’

„We hebben er veel vermogen en gasolie tegenaan gegooid om de grond voor het poten van de aardappelen fijn te krijgen. Dankzij de regen zijn de kluiten op de lichtere gronden nu toch redelijk verweerd”, zegt Arjan Verbruggen in Middenmeer. Dat bleek bij het opfrezen van de ruggen. „De kluiten die in de ruggen zaten, wrijf je nu toch vrij gemakkelijk stuk. Het valt me eigenlijk niets tegen. Alleen op de heel zware gronden hebben we nog last van kluiten.”

Het bedrijf teelt 63 hectare pootaardappelen. De aardappelen zijn over het algemeen traag opgekomen, vindt Verbruggen. Op een perceel zware klei, buiten de Wieringermeer, heeft het gewas echt stilgestaan. In de Wieringermeer zelf viel dat nog mee. „De lichte grond hier blijft vaak nog redelijk vochtig. Maar de groei kwam pas echt op gang toen we hier zo'n vijftig millimeter regen hebben gehad. Ik zie hier nu geen verschil meer met andere jaren.” Tenminste, niet in het gewas. Wel in het onkruid. Door de droogte is het spuiten van een bodemherbicide achterwege gebleven. „Er staat nu genoeg onkruid boven. Kamille, dovenetels, kruiskruid. Daar kan ik niets meer aan doen omdat er niets is toegelaten. Sencor kan ik in pootgoed niet spuiten vanwege de selectie. De enige mogelijkheid is nog om straks, als het gewas zich heeft gesloten, een onderbladbespuiting te doen.”

Na een periode van vochttekort bereidt Verbruggen zich nu voor op juist een teveel aan water. Hij freest greppels voor de ruggen van de pootaardappelen langs. „Dan kunnen de ruggen snel leeglopen als er een hoosbui valt. Elk jaar is het wel een keertje raak en als het zo ver is, kan ik niet overal tegelijk zijn.”

Copyright foto